

Internrevisjon

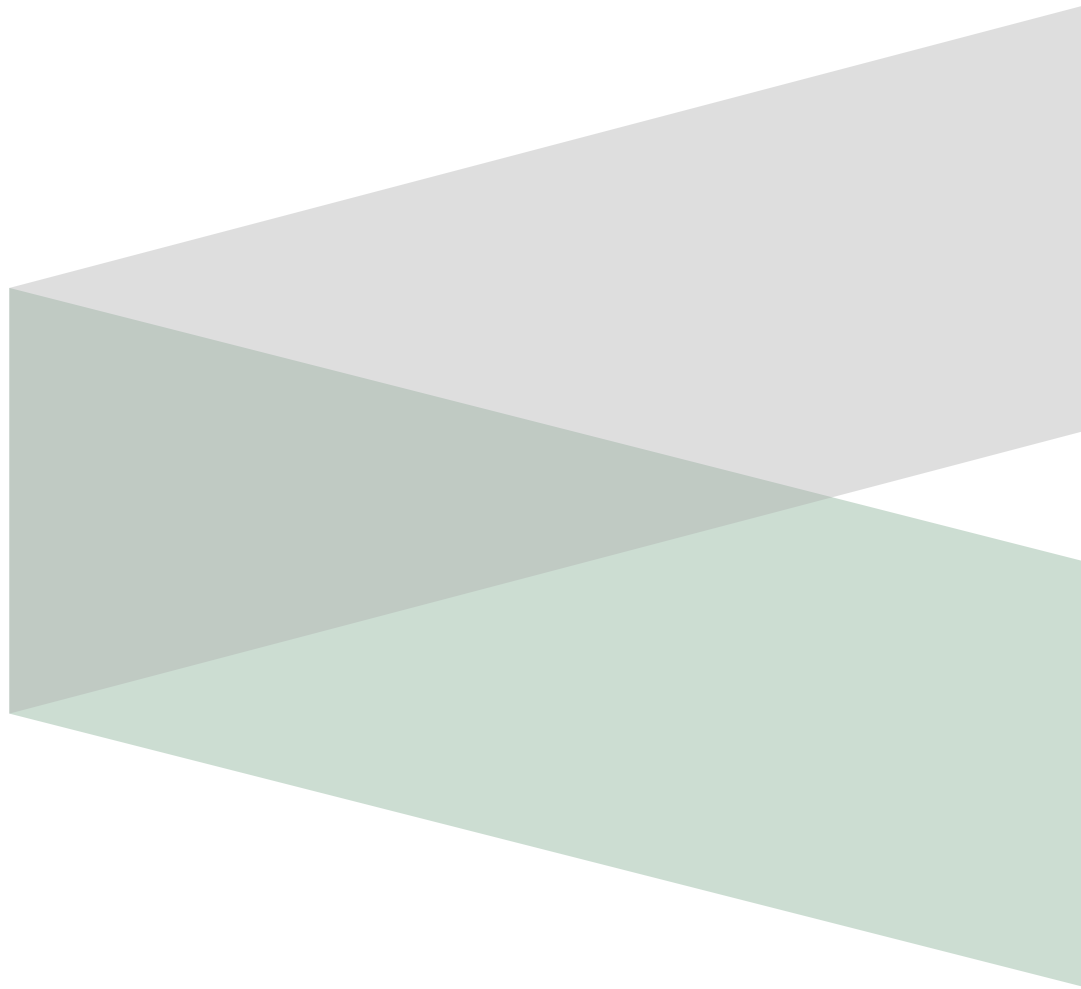
Årsrapport 2018

28.02.2019

Ephorte-sak 2018/51711

Bufdir

Internrevisjon

Ansvarlig utgiver

BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET

Postadresse

Postboks 2233 3103 Tønsberg

Besøksadresse

Fredrik Selmers vei 3 0663 Oslo

Sentralbord: 466 15 000

Utgitt

2019

bufdir.no

Innhold

1 Om årsrapporten.....	3
2 Om internrevisjonen	3
3 Gjennomføring av internrevisjonsplan 2018	3
4 Øvrige aktiviteter	6
4.1 Deltakelse og bidrag utover internrevisjonsplanen	6
4.2 Kompetanseutvikling	7
4.3 Deltakelse i lederfora	7
4.4 Eksterne internrevisjonsfaglige impulser	7
4.5 Aktiviteter relatert til Riksrevisjonen	7
5 Gjennomføring av årlig internrevisjonsplanprosess.....	8

1 Om årsrapporten

Internrevisjonens rapporter gjennom et år inneholder observasjoner, vurderinger og anbefalinger tilknyttet utvalgte tema, og er utarbeidet for virksomhetens egen saksforberedelse. Som organinterne dokumenter er disse rapportene unntatt offentlighet (offl. §14). Hvilke oppdrag internrevisjonen har gjennomført og hvordan disse oppdragene er gjennomført er derimot ikke unntatt offentlighet. Denne årsrapporten gir informasjon om dette.

Årsrapporten innledes med kort informasjon om internrevisjonen, før der redegjøres for hvilke oppdrag internrevisjonen har hatt i 2018 og hvordan disse har vært løst. Deretter gis en beskrivelse av den årlige prosessen for å velge oppdrag, herunder hvilke som ble valgt for 2019.

Utover å være et offentlig dokument, blir årsrapporten sendt til Barne- og likestillingsdepartementet (som vedlegg til virksomhetens årsrapport) og Riksrevisjonen. Den er også distribuert til toppledere i virksomheten og tilgjengeliggjort på intranett for etatens ansatte.

2 Om internrevisjonen

Internrevisjonens skal bidra til forbedring og positive endringer for virksomheten, gjennom å gi risikobaserte og upartiske bekreftelser, råd og innsikt. Internrevisjonen rapporterer til direktøren for virksomheten, og er organisatorisk uavhengig av resten av organisasjonen.

Internrevisjonen har i 2018 bestått av tre internrevisorer som til sammen har utført 2,3 årsverk. I tillegg ble det innlånt 50 % ressurs fra organisasjonen forøvrig i januar og november-desember 2018 samt kjøpt ca. 40 timer eksternt fagekspertise, tilsammen ca. 0,2 årsverk. Enhetens budsjett på drøyt 1,0 mill. kr. (ekskl. lønn) har blitt forbrukt iht. plan.

3 Gjennomføring av internrevisjonsplan 2018

Internrevisjonsplanen for 2018 ble besluttet av direktør i desember 2017, og inneholdt syv ulike oppdrag. Pr. 31.12.2018 pågikk to av disse:

- 18-3 Dokumentasjon av faglige vurderinger i tiltaksvalg (barnevern)
- 18-7 Bufdirs forvaltning av styrende dokumenter

Disse har planlagt ferdigstillelse i hhv. 1. og 2. kvartal 2019.

To av oppdragene i planen har etter samråd med direktør ikke blitt påbegynt, hvorav 18-2 Brukermedvirkning ble innlemmet i ovennevnte oppdrag 18-3, mens 18-6 Risikovurderinger ble erstattet av avtale om faglig bistand til organisasjonen ved behov.

Internrevisjonen har i 2018 fullført fem oppdrag:

- 17-2 Datakvalitet i BiRK (BarnevernsInformasjon, Registrering og Kvalitet)
- 17-4 Oppfølging av private leverandører (barnevern)
- 18-1 Botid i institusjon, beredskapshjem og familiehjem
- 18-4 Strategisk rekruttering – bruk av behovsanalyse
- 18-5 Støtte til etatens implementering av ny personopplysningslov

Internrevisjon – Årsrapport 2018

Oppdragene 17-2, 17-4 og 18-4 har vært gjenstand for en enkel oppdragsevaluering, der bidragsytere og mottakere av rapport (toppledere) har svart på en enkel spørreundersøkelse. Evalueringresultatene var gjennomgående gode, på tvers av både evalueringens tre hovedtema (selve oppdraget, revisjonsprosessen og resultat/nytteverdi) og de tre oppdragene.

Oppdrag 17-3 Fosterhjemsrekruttering (del 2) ble så vidt påbegynt i 2017, men har ikke blitt fullført. Dette skyldes interne prioriteringer, samt at det i internrevisjonens planprosess kom forslag til et beslektet tema som ble besluttet som en del av internrevisjonsplanen for 2019.

I det følgende oppsummeres kort de fullførte oppdragene.

17-2 Datakvalitet i BiRK (BarnevernsInformasjon, Registrering og Kvalitet)

Formålet med oppdraget var å bidra til å heve datakvaliteten og dermed nytteverdien av informasjonen i BiRK, gjennom å belyse

- sammenheng mellom registreringspraksis, datakvalitet og bruk/nytteverdi av BiRK
- hva som henholdsvis fremmer og hemmer god registreringspraksis

Oppdraget har primært belyst dataintegritet, og har ikke direkte belyst egenskapene datakonfidensialitet og datatilgjengelighet. Oppdraget har ikke hatt som mål å kartlegge faktisk datakvalitet.

Sentrale tema og problemstillinger gjennom oppdraget var bl. a.:

- Hvordan oppleves datakvaliteten i BiRK når det gjelder dataintegritet (korrekthet, fullstendighet, rettidighet)?
- Hva er de viktigste suksessfaktorene for datakvalitet i BiRK?
- Hvor er det størst forbedringspotensial?
- Hva er mest aktuelle tiltak for å øke datakvaliteten i BiRK?

Oppdraget ble gjennomført i perioden oktober 2017 - januar 2018. De viktigste informasjonskildene var innledende samtaler med utvalgte fagpersoner, gjennomgang av styringsdokumenter, datauttrekk fra BiRK, spørreundersøkelse til ulike brukergrupper og workshops med henholdsvis ledere, BiRK-ressurser og brukere.

Oppdragets sluttleveranse var en rapport med observasjoner, og internrevisjonens vurderinger og anbefalinger.

17-4 Oppfølging av private leverandører

Formålet med oppdraget var tredelt:

- Bidra til å styrke etatens systematiske oppfølging av private leverandører og plasseringer hos disse.
- Belyse i hvilken grad kontraktene fremmer gode tjenester, og i hvilken grad rutinen for oppfølging av private plasseringer bidrar til å sikre at leverandørene oppfyller avtaleforpliktelsene
- Belyse etterlevelse av rutinen for oppfølging av private plasseringer, og identifisere forhold som påvirker etterlevelsen.

Oppdraget har ikke omfattet kontrollaktiviteter overfor leverandører, etatens kontraktprosesser og plasseringer knyttet til enslige mindreårige asylsøkere (EMA) og sentre for foreldre og barn.

Internrevisjon – Årsrapport 2018

Oppdraget gikk inn i følgende problemstillinger:

- I hvilken grad gir etatens styring, oppdrag, instruksjoner og rutiner grunnlag for hensiktsmessig oppfølging av leveransene?
- Er etterlevelsen av rutinen for oppfølging av private plasseringer tilfredsstillende?
- Er ulike suksessfaktorer for etterlevelse ivaretatt, herunder:
 - Utforming av og innhold i styringsdokumenter, oppdragsbeskrivelser og rutiner
 - Formidling, veiledning og opplæring i rutinen for oppfølging av private plasseringer
 - Ledelsens oppmerksomhet

I tillegg til en systematisk gjennomgang av relevant dokumentasjon og samtaler med sentrale fagpersoner og ledelse innebar oppdraget omfattende testing av etterlevelse basert på et utvalg kontrakter. Til dette fikk internrevisjonen verdifull bistand fra en erfaren resursperson i Enhet for inntaksstøtte (EIS).

Oppdragets sluttleveranse var en rapport med observasjoner, og internrevisjonens vurderinger og anbefalinger. Selv om oppdraget ikke behandlet organisering og roller eksplisitt, ga rapporten grunnlag for videre vurdering av disse temaene.

18-1 Botid i institusjon, beredskapshjem og familiehjem

Formålet med oppdraget var å belyse følgende spørsmål:

- I hvilken grad er vesentlig variasjon velbegrunnet?
- Har etaten tilstrekkelig oversikt over botid, sett i forhold til etablerte krav og normer?
- Bruker etaten oversikten til styring og kontroll av botid?

Planleggingen av oppdraget ble gjort i mai-juni 2018. Tilgjengelig datamateriale på området ble gjennomgått i juli-august, med bistand fra en ressurs fra Region øst. Gjennomgangen viste klare begrensninger i datamaterialet.

Videre undersøkelser i løpet av høsten tydeliggjorde betydelige svakheter i forutsetningene for oppdraget, og oppdraget ble derfor ikke fullført som planlagt. Oppdragets sluttleveranse var et kort avsluttende notat med de observasjoner og vurderinger som det var grunnlag for etter gjennomgangen og analysene som var gjort.

18-4 Strategisk rekruttering – bruk av behovsanalyse

Formålet med oppdraget var å bidra til å styrke etatens strategiske tilnærming til rekruttering, gjennom å kartlegge:

- i hvilken grad etatens rekrutteringsprosesser starter med en behovsanalyse
- hvordan rekrutteringsprosessen gjennomføres, generelt og med utgangspunkt i behovsanalyse

På bakgrunn av kartleggingen har internrevisjonen vurdert:

- I hvilken grad policy, prosessbeskrivelser og rutiner, på etats-, regions- og enhetsnivå, bidrar til strategisk rekruttering
- I hvilken grad etatens rekrutteringspraksis generelt, og bruk av behovsanalyse spesielt, framstår som strategisk

Internrevisjon – Årsrapport 2018

Sentralt i oppdraget var også å identifisere god rekrutteringspraksis i etaten. Oppdraget har ikke testet etterlevelse opp mot policy og rutiner eller på annen måte vurdert hvilke enheter i etaten som har en god eller mindre god praksis på området.

Oppdraget ble gjennomført i perioden juni-november 2018. Viktigste informasjonskilder var styrende dokumenter (policy og rutiner) på området, spørreundersøkelse til samtlige ledere i etaten og etterfølgende dybdeintervjuer med utvalgte ledere – der noen ble valgt ut fra fritekst-svar i spørreundersøkelsen. Oppdragets sluttleveranse var en rapport med observasjoner, og internrevisjonens vurderinger og anbefalinger.

18-5 Støtte til etatens implementering av personopplysningslov

Formålet med oppdraget var å belyse følgende spørsmål:

- Er etaten klar for ny europeisk personopplysningsforordning (GDPR)?
- Er roller og ansvar godt regulert?
- Har etaten tilstrekkelig kontroll med systemer, behandlingsgrunnlag, behandlere og avtaler?
- Er etatens opplegg for systematisk og effektiv internkontroll godt nok?

I løpet av oppdragsplanleggingen (august-september 2018) ble det klart at forutsetningene ikke lå til rette for å gjennomføre oppdraget som planlagt innen gitt tidsfrist, og at opprinnelig planlagt fokus på etterlevelse ville ikke var egnet til å gi ønsket merverdi for organisasjonen. Oppdraget ble derfor redefinert til et rendyrket rådgivningsoppdrag, der internrevisjonen skulle levere en plan for hurtig implementering av ny lov med forordning i etaten.

I det påfølgende arbeidet identifiserte internrevisjonen behov for et formalisert implementeringsprosjekt som dekket både informasjonssikkerhet og personvern. Oppdragets sluttleveranse var denne anbefalingen, som også inkluderte en overordnet skisse til hvordan et slikt prosjekt kunne innrettes.

4 Øvrige aktiviteter

4.1 Deltakelse og bidrag utover internrevisjonsplanen

Internrevisjonen skal i hovedsak bruke sine ressurser på gjennomføring av internrevisjonsoppdrag, men kan iht. instruks også ved behov gi andre bidrag til organisasjonen – dvs. uten selv å ha oppdragsansvar.

Internrevisjonen har i 2018 deltatt i eller gitt bidrag til ulike oppgaver og prosjekter. Disse engasjementene har variert i omfang og grad av formalisering, og har samlet utgjort en vesentlig del av internrevisjonens ressursbruk. Slik deltakelse og bidragsyting har gitt internrevisjonen økt forståelse av virksomheten og vice versa.

I 2018 var internrevisjonen involvert i bl. a. følgende fagområder utenfor egne internrevisjonsoppdrag:

- Bierverv – arbeid med veileder – diskusjonspartner
- Varslingsrutine – diskusjonspartner
- Rutine for rapportering av alvorlige hendelser – diskusjonspartner

Internrevisjon – Årsrapport 2018

- Kostnadsestimat FoU-prosjekt (barnevern) – diskusjonspartner
- Bufdirs oppfølging av alvorlige hendelser i region – diskusjonspartner
- Internkontroll-policy – diskusjonspartner
- Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår hos private leverandører – diskusjonspartner
- Innkjøpspolitikk – diskusjonspartner
- Fosterhjemsområdet i BiRK – tilrettelegging av risikovurderings-workshop
- Akuttinstitusjons-gjennomgang – diskusjonspartner i oppstart
- Del av etatens gjennomgang av institusjoner – deltakelse i arbeidsgruppe og gjennomføring
- Fosterhjem – rutiner for oppfølging av klargjorte hjem – diskusjonspartner
- Disponeringsbrev til regioner – tilrettelegging av risikovurderings-workshop
- Erasmus+ – tilrettelegging av risikovurderings-workshop
- Internkontroll – innlegg på hhv. enhetsledersamling og enhetssamling i en region
- Risikovurderinger – innlegg på enhetssamling i avdeling i Bufdir

4.2 Kompetanseutvikling

Siden alle internrevisjonens medarbeidere var nye i virksomheten da enheten ble opprettet i 2017, har virksomhetskjennskap og -forståelse også i 2018 hatt prioritet framfor internrevisjonsfaglig kompetanse (som både leder og medarbeidere har fra tidligere). I første rekke har arenaer for kompetanseutvikling vært de omtalte oppdragene i punkt 3 og aktivitetene i punkt 4, sammen med deltakelse i ulike lederfora og seminarer.

4.3 Deltakelse i lederfora

Leder for internrevisjonen deltok i 2018 fast i Direktørmøtet (DM). Deltakelse i Bufdirs ledermøte (LM) har vært sporadisk, avhengig av saker. Internrevisjonen mottar alle sakspapirer til begge fora. Internrevisjonens rapporter har blitt presentert og diskutert i disse fora, forut for direktørens beslutning om forbedringstiltak i forlengelsen av internrevisjonens anbefalinger. I enkelte av internrevisjonsoppdragene har også lederfora vært invitert til å gi innspill underveis i revisjonsprosessen.

4.4 Eksterne internrevisjonsfaglige impulser

Som konsekvens av den videreførte prioriteringen fra 2017 som var å utvikle kjennskap til virksomheten, hadde ingen i internrevisjonen i 1. halvår tillitsverv i Institute of Internal Auditors Norway («internrevisjonsforeningen»), men deltok i enkelte fagkonferanser, nettverksmøter og kompetansehevende tiltak i regi av foreningen. I 2. halvår har internrevisjonens ansatte både påtatt seg tillitsverv i foreningen og vært medansvarlig for kurs i praktisk internrevisjon.

4.5 Aktiviteter relatert til Riksrevisjonen

Det ble i desember avholdt et uformelt kontaktmøte med Riksrevisjonens revisjonsteam for etaten, der representanter for både finansiell revisjon, etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon deltok. Tema for møtet var etatens risikobilde, og internrevisjonens gjennomførte oppdrag 2017-18.

5 Gjennomføring av årlig internrevisjonsplanprosess

Planlagte internrevisjonsoppdrag skal iht. instruks for internrevisjonen framgå av en risikobasert plan fastsatt av direktøren, med en forutgående prosess tilrettelagt av internrevisjonen. For 2019 har denne prosessen bestått i at internrevisjonen har innhentet innspill i møter med etatens toppledere og tjenestemannsorganisasjoner/vernetjeneste. Deretter har toppledergruppene (Bufdirs ledermøte og Direktørmøtet) og IDF (virksomhetsnivå), med utgangspunkt i 58 innmeldte temaforslag, diskutert hvilke potensielle oppdragstema som antas å gi høyest merverdi for etaten, basert på følgende egnethetsvurdering fra internrevisjonens side:

- Velegnet som internrevisjonsoppdrag i 2019 (8 forslag)
- Vurderes for internrevisjonsplan 2020-21, når pågående utviklingsaktiviteter er gjennomført (5 forslag)
- Bør primært håndteres som del av prosesseier sitt internkontrollansvar (35 forslag)
- Bør gis høy oppmerksomhet i prosesseier sitt internkontrollansvar (8 forslag)
- Internrevisjonsoppdrag om temaet gjennomføres allerede eller er nylig gjennomført (2 forslag)

Egnethetsvurderingen har tatt utgangspunkt i etatens mål, strategier og risikovurderinger.

Internrevisjonsplanen for 2019 ble besluttet av direktør, med følgende tema:

- Etatens innsats for å styrke kommunenes rekruttering i slekt og nettverk
- Restriktiv bruk av enetiltak
- Kontroll med bemanning og kompetanse i institusjoner
- Godkjenning, kvalitetssikring og etterkontroll av institusjoner
- Kontroll på bruk av overtid og reisetid
- Eiendomsforvaltning
- Implementering av ny varslingsrutine
- Dokumentoffentlighet og innsynsbegjæringer

Hvert av de besluttede tema skal konkretiseres i egen oppdragsbeskrivelse fra oppdragsgiver (direktøren) til oppdragstaker (internrevisjonen) – i dialog mellom oppdragsgiver, oppdragstaker og berørte parter.

